

BIULETYN SAMORZĄDOWY Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 5(73) maj 2018, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

BRD - finał wojewódzki

Po raz kolejny Mikluszowice stały się areną zmagania sportowych. Zorganizowano tam finał wojewódzkiego 41 Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym. Uczniowie z terenu całej Małopolski rywalizowali ze sobą w kilku konkurencjach. Powiat Suski reprezentowali uczniowie z Sidziny.

Więcej na str. 2

Spotkania autorskie

W maju nasze placówki oświatowe odwiedziły znane pisarki, które spotkały się z dziećmi i młodzieżą. Spotkania te są jedną z form popularyzacji literatury, służą promocji książek i ich twórców.

Więcej na str. 4-5

Majówek czas...

Dobiegł czas śpiewania majówek. Ten piękny zwyczaj już od 10 lat kultywuje na naszym terenie Stowarzyszenie "Tradycja i Natura".

Więcej na str. 8

60 lat Orkiestry i 85 lat OSP w Bystrej Podhalańskiej

27 maja obchodzono uroczyste jubileusz powstania Orkiestry i Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej Podhalańskiej.

Więcej na str. 3

Tytuł "Mecenas Kultury Powiatu Suskiego" dla Skansenu

Już po raz kolejny przyznane zostały wyróżnienia przez Starostę Suskiego. Tym razem doceniony został Skansen - Muzeum Kultury Ludowej w Sidzinie.

Więcej na str. 5

Zestaw do oszczędzania energii w zamian za wypełnioną ankietę!

Gmina Bystra-Sidzina zachęca do wypełnienia ankiety dotyczącej źródeł ciepła w budynkach na terenie Gminy Bystra-Sidzina. Ankieta ma charakter informacyjny i na jej podstawie tworzona będzie baza danych dla budynków pod względem zapotrzebowania w ciepło. Tworzenie bazy inwentaryzacyjnej jest obowiązkiem każdej małopolskiej gminy, a zapis o tym znajduje się w Programie Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego.

W zamian za rzetelnie wypełnioną ankietę, pierwsze 40 osób otrzyma zestaw oszczędności energii (dwie żarówki LED, perlator kuchenny i umywalkowy, reduktor

prysznicowy oraz ekran zagrzejnikowy), zakupiony w ramach projektu zintegrowanego LIFE w zakresie wdrażania Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego - Małopolska w zdrowej atmosferze.

Ankiety dostępne są na stronie internetowej www.bystra-sidzina.pl, w zakładce Ochrona powietrza - Aktualności.

Poprawnie wypełnione ankiety należy składać osobiście w Urzędzie Gminy Bystra-Sidzina, 34-235 Bystra Podhalańska 373, pokój nr 7.

FINAŁ WOJEWÓDZKI TURNIEJU BEZPIECZEŃSTWA W RUCHU DROGOWYM

16 maja 2018 roku w Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Jana Pawła II w Mikuszowicach w powiecie bocheńskim, odbył się wojewódzki finał 41. Edycji Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla uczniów szkół podstawowych.

W Turnieju udział wzięli uczniowie z województwa małopolskiego, którzy zwyciężyli w eliminacjach powiatowych. Startowały 22 czteroosobowe drużyny. Powiat suski mieli zaszczyt reprezentować uczniowie Szkoły Podstawowej w Sidzinie.

Podczas turnieju rozgrywane były następujące konkurencje:

- test z zakresu przepisów ruchu drogowego oraz test skrzyżowań,
- jazda rowerem po torze przeszkód,
- jazda rowerem po miasteczku ruchu drogowego,
- udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej.

Na podstawie wyników powyższych konkurencji w klasyfikacji szkół podstawowych nasza drużyna zdobyła 5 miejsce. Gratulujemy uzyskania wysokiego wyniku.

Składamy podziękowania Panu Komendantowi Powiatowemu Policji w Suchoj Beskidzkiej za zapewnienie transportu na turniej wojewódzki BRD.(T.G.)

Fot. Szkoła Podstawowa w Sidzinie

W Bystrej Podhalańskiej świętowano podwójny jubileusz

27 maja 2018 r. świętowano obchody jubileuszu 85-lecia OSP w Bystrej Podhalańskiej i 60-lecia orkiestry.

Uroczystość rozpoczęła się mszą świętą w kościele parafialnym, po której uroczystość przeniosła się na plac festynowy. Przy dźwiękach hymnu państwowego na maszt wciągnięta została białoczerwona flaga. Istotnym punktem uroczystości było wręczenie odznaczeń dla zasłużonych druhów. Złote medale „Za zasługi dla pożarnictwa” otrzymali Rafał Migas i Marek Drobny. Srebrnym medalem odznaczony został Mariusz Drobny, zaś brązowe zawisły na piersi Marcina Maciaszka, Edwarda Wójciaka, Grzegorza Marfiaka oraz Sławomira Peliwo. Odznakę „Strażak wzorowy” otrzymał Szymon Jaromin, Dominik Słonina, Andrzej Rabski i Adrian Skowyra. Srebrnym Krzyżem zasługi Orderu Świętego Floriana uhonorowany został Jerzy Klimala, natomiast Złoty Krzyż Zasługi Orderu Świętego Floriana otrzymał sprawujący od 1987 r. funkcję prezesa OSP Józef Bednarz.

Podczas uroczystości poświęcone zostały nowe pojazdy: Samochód lekki do przewozu osób Fiat Ducato oraz quad 4x4 Yamaha Grizzly, które zakupione zostały z własnych środków OSP, a także samochód ratowniczo-gaśniczy GBART Iveco o napędzie 4x4. Samochód został zakupiony ze środków finansowych Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego, Narodowego i Wojewódzkiego

Funduszu Ochrony Środowiska, Urzędu Gminy w Bystrej Podhalańskiej oraz środków OSP.

Po części oficjalnej przyszła pora na artystyczną część imprezy. Na scenie bystrzańskiego amfiteatru zagościły dzieci ze Szkoły Podstawowej im św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej oraz z Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej. Przedstawiane programy i sceny były powiązane z bezpieczeństwem i działalnością strażaków. Wszyscy zebrani mogli podziwiać niesłychaną swobodę i artyzm najmłodszych. Zespół regionalny „Holniki” wraz z kapelą z Sidziny, zabawił popołudnie melodiami i tańcami naszego regionu. Wprawdzie mocny deszcz i burza przerwały występ, ale gdy przestał padać ze sceny znów popłynęły tutejsze melodie. Dla najmłodszych uczestników imprezy przedstawiony był spektakl ekologiczny „Zabawki w opałach” traktujący o segregacji śmieci i ochronie środowiska. Można było także zbadać swoją wydolność płuc w tzw. spiropulsemetrii. Strażacy z jednostki OSP w Bystrej Podhalańskiej zadbali o dodatkowe atrakcje. Był to pokaz ratownictwa w wykonaniu druhów. Publiczność była świadkiem udzielania pierwszej pomocy. Pokaz spotkał się z wielkim uznaniem widzów, a druhowie mieli kolejną możliwość ćwiczeń. Przyśpiewki dla strażaków w wykonaniu Pań

z Koła Gospodyń wiejskich w Bystrej Podhalańskiej stanowiły dodatkową atrakcję.

Wieczór tego dnia upłynął na oczekiwaniu na koncert zespołu Long & Junior, na który licznie przybyła publiczność. Żywiłowa muzyka rozbawiła zgromadzony tłum, który jak się okazało świetnie znał repertuar i śpiewał z wykonawcami. Zabawa zakończyła się późnym wieczorem kiedy to zmęczeni wrażeniami całego dnia uczestnicy rozeszli się do domów.

Nad przygotowaniem tego typu imprez pracuje zawsze mnóstwo osób, którym za zaangażowanie i sprawną organizację należą się słowa szacunku i podziękowań. (GOKPTiS) Fot. G. Karkoszka

XVII Małopolskie Dni Książki "Książka i Róża"

Gminna Biblioteka Publiczna w Sidzinie wraz z filią w Bystrej Podhalańskiej po raz kolejny wzięły udział w 17 Małopolskich Dniach Książki „Książka i Róża”. Tegoroczna edycja projektu zbiegła się z obchodami 23 rocznicy „Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich”, setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości oraz 151 rocznicy urodzin Józefa Piłsudskiego.

W każdej z bibliotek odbyły się spotkania z dziećmi przedszkolnymi i uczniami szkół podstawowych, których celem było wzmacnianie w młodych odbiorcach poczucia tożsamości narodowej oraz przywiązanie do historii i tradycji. W bibliotekach prowadzone były zajęcia na podstawie scenariusza dr Wandy Matras-Mastalerz pt. „Polski superbohater – Marszałek Józef Piłsudski i jego tajemnice”. Podczas spotkań czytane były fragmenty książek autorstwa W. Widłaka „Komendant wolnej Polski. O Józefie Piłsudskim”. Zajęcia miały skłonić do przemyśleń i zadawania pytań: czy ja jestem patriotą, co dzisiaj mogę zrobić dla swojej ojczyzny, jak zachowuje się patriota?

Młodzi odbiorcy uczyli się składać flagę według specjalnego protokołu. Warsztaty cieszyły się dużym zainteresowaniem, każdy mógł zobaczyć materiały archiwalne przybliżające odległe czasy: jaka była wówczas moda, jakie wydawano czasopisma, jak wyglądała waluta, którą wówczas posługiwali się ludzie itp.

Na zajęciach plastycznych w Bibliotece w Sidzinie dzieci z Przedszkola Publicznego grupa „Motylki” wykonywały zakładki do książek, a uczniowie z klasy I a szkoły podstawowej zrobili róże z bibuły, które były wręczane

w dniach „Książki i Róży” czytelnikom odwiedzającym biblioteki. Klasa III a uczestniczyła w konkursie literackim pt. „Moja przygoda z ...”

Filia w Bystrej Podhalańskiej zorganizowała Konkurs Pięknego czytania poezji patriotycznej.

Komisja przyznała następujące miejsca;

I miejsce : Sroka Malwina, Gabriel Moćko, Strach Wiktoria, Utrata Weronika

II miejsce: Chorążak Julia, Ciapała Julia, Natalia Tokarz, Kołacz Filip

III miejsce: Julia Łazarz, Bala Krzysztof, Pajor Milena, Jakub Miśkowiec

W bibliotekach powstały także półki bookcrossingowe, na których znajdują się książki z darów czytelnicy. Jest to niekonwencjonalna forma popularyzowania książek i czytelnictwa poprzez nieodpłatne ich przekazywanie metodą „podaj dalej”.

Na zakończenie warsztatów wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe przypinki „Książka i Róża”.(M.W.)

Spotkanie autorskie z Ewą Nowak

W ramach obchodów Tygodnia Bibliotek, w dniu 18 maja 2018 roku uczniowie klas 7 Szkoły Podstawowej w Sidzinie i 2 gimnazjum, wzięli udział w spotkaniu z Ewą Nowak – pisarką i publicystką, autorką felietonów, opowiadań oraz powieści dla dzieci i młodzieży, pedagogiem – terapeutką.

Autorka bardzo szybko swoją postawą i poczuciem humoru zaskarbiła sobie przychylność słuchaczy i nawiązała z nimi przyjacielski kontakt. Opowiedziała o swoim dzieciństwie, rodzinie, trudnych początkach w szkole oraz o doświadczeniach z biblioteką, co miało ogromny wpływ na początek jej przygody z pisaniem. Poruszała przy tym istotne dla młodzieży problemy. Zwracała uwagę na to co jest w życiu ważne i podpowiadała czym można się kierować np. przy doborze kolegów. Pokazała swoją drogę od średniego ucznia, po jedną z najpopularniejszych polskich autorek powieści młodzieżowych, jaką się stała. Zachęcała słuchaczy do twórczego działania i czytania książek, co z pewnością nie

pozostanie bez znaczenia dla ich dalszego rozwoju. Sama uważa, że w każdym z jej spotkań autorskich uczestniczy przynajmniej jeden przyszły artysta, a niemal wszyscy obecni mogą odnaleźć się w tej roli poprzez obcowanie z literaturą. Wszyscy byli pod wielkim wrażeniem niezwykle uroku osobistego pisarki.

Na zakończenie Pani Ewa otrzymała kwiaty w ramach wdzięczności za spotkanie.(M.W.)

Fot. Biblioteka Publiczna w Sidzinie

Tytuł "Mecenas Kultury Powiatu Suskiego" dla Skansenu

30 maja podczas sesji Rady Powiatu Suskiego, odbyło się uroczyste wręczenie nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Decyzją Kapituły Nagrody Starosty, tytuł Mecenas Kultury Powiatu Suskiego za rok 2017 zdobył Skansen w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej. Statuetkę oraz dyplom odebrała dyrektor placówki, pani Jadwiga Czarny.

Skansen został doceniony za podejmowane inicjatywy na rzecz pielęgnowania dziedzictwa kulturowego Podbabiogórza. Placówka jest bardzo ważnym punktem na mapie kulturalnej powiatu suskiego i ma istotne zasługi w działaniach na rzecz pielęgnowania tradycji i spuścizny naszych przodków. Wyraża się to nie tylko w prowadzonej na bieżąco przez placówkę ożywionej działalności edukacyjno-kulturalnej, ale także w licznych przedsięwzięciach mających na celu ochronę zabytków. W latach 2016-2017 na terenie skansenu przeprowadzono m.in. szereg prac konserwatorskich i rekonstrukcyjnych celem zabezpieczenia obiektów i eksponatów oraz przywrócenia funkcjonalności i użyteczności elementom infrastruktury drewnianej. Uruchomiono też młyn gospodarczy oraz wzniesiono piec kuchenny przeznaczony do wypieku domowego chleba oraz odrestaurowano Izbę Pamięci.

Warto również podkreślić, że zorganizowana przez Skansen w 2017 r., plenerowa lekcja historii, której głównym punktem było widowisko rekonstrukcyjne, prezentujące pacyfikację wsi przez Niemców pod koniec stycznia 1945 r. została uhonorowana wyróżnieniem Narodowego Instytutu Dziedzictwa w kategorii „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu”. (GOKPTiS)

Fot. GOKPTiS

Spotkanie autorskie z Katarzyną Zychłą

11 maja 2018 r. Biblioteka Publiczna w Bystrej Podhalańskiej gościła Panią Katarzynę Zychłą, znaną autorkę książek dla dzieci. Książki tej autorki z serii „Świat Maksa” są bardzo często wypożyczane w Bibliotece Publicznej. Spotkała się ona z dziećmi z klas „O” Przedszkola Publicznego. Czytała przedszkolakom swoje książeczki, m.in. „Maks i szczepienie”, a dzieci z wielkim zainteresowaniem wysłuchały opowiadania oraz odpowiadały celnie na zadawane przez gościa pytania. Autorka zachęcała do częstego czytania i wypożyczania książek.

Kolejne spotkanie autorskie z pisarką odbyło się w tym samym dniu w Szkole Podstawowej. Wzięły w nim udział dzieci z klas I-III, które już wcześniej poznały autorkę dzięki organizowanemu konkursowi plastycznemu na temat książek z serii „Świat Maksa”.

W trakcie spotkania Pani Katarzyna przeczytała fragmenty swoich książek oraz wierszy do których rymy tworzyły dzieci i nauczyciele angażując się tym samym do wspólnego czytania. Uczestnicy spotkania chętnie rozwiązywali przygotowane zadania, odgadując literackie gry językowe. Ciekawą zabawą było też tworzenie

określeń: „jaka może być książka”. Dzieci dowiedziały się sporo o samej autorce, która chętnie odpowiadała na pytania. Na koniec pisarka zachęciła uczniów do sięgnięcia po jej najnowszą książkę „Tosia na wyspie zapomnianych bajek”. Można było zakupić książeczki oraz zyskać autografy.

Dziękujemy pisarce, uczestnikom z Przedszkola Publicznego i Szkoły Podstawowej, a także Bibliotece Szkolnej i wszystkim którzy przyczynili się do zorganizowania spotkania. (G.S.) Fot. Biblioteka Publiczna w Bystrej Podhalańskiej

Z życia Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej

„Sprintem do Maratonu biegnie dziecko ka de,
sprintem do maratonu bo zdrowie jest wa ne....”

Dzieci z Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej dnia 15.05.2018 r. wzięły udział w IV Ogólnopolskim Maratonie Przedszkolaków. Ubrane na sportowo, wybrały się grupowo na podwórkę przedszkolną, nastroje mając doskonałe, bo okazja była to nie byle jaka - IV Ogólnopolski Maraton Przedszkolaka. Każda z siedmiu grup miała koszulki innego koloru. Dla porządku i dozoru. Następnie przyszedł rozgrzewki czas. No i długo oczekiwany bieg. Biegły maluszki, biegły ich panie, biegł w sumie każdy, kto tylko był w stanie. Łącznie przedszkolaki pokonały dystans 44.000 metrów. Radości było bez liku i zabawy wiele. Ruch to zdrowie każdy przedszkolak Ci to powie. (Z.J, A.K)

Zdrowie na talerzu.

Przedszkole Publiczne w Bystrej Podhalańskiej gościło u siebie specjalistę od żywienia panią dietetyk, pracownika

centrum dietetycznego Natur House z Suchej Beskidzkiej.

Rodzice uczestniczący w szkoleniu mieli okazję dowiedzieć się w jaki sposób komponować odpowiednie posiłki oraz jak "przemycić" zdrowe warzywa w diecie niejadka. Zainteresowani rodzice mogli dowiedzieć się, jakie produkty powinny dominować w diecie dziecka, a które powinno się eliminować ze względów zdrowotnych. Prelekcja uświadomiła rodzicom, jak poważne konsekwencje mogą wynikać z nieprawidłowego odżywiania, dowiedzieli się również jak ważny jest sport i aktywne spędzanie wolnego czasu. Swoje wypowiedzi pani dietetyk uzupełniała atrakcyjną prezentacją multimedialną. Po ciekawej prezentacji i wspólnej dyskusji był również czas na indywidualne porady dla zainteresowanych.(A.K)

Najlepszy głos przedszkola

Przedszkole Publiczne w Bystrej Podhalańskiej odkrywa różnorakie talenty. W zorganizowanych wokalnych przesłuchaniach konkursowych w formie otwartego koncertu dla publiczności przedszkola wzięło udział 17 uczestników. Dzieci z wielkim przejęciem prezentowały swoje zdolności wokalne, śpiewając piosenki pochodzące z różnego repertuaru. Jury konkursu wyłoniło laureatów, zarówno z grupy młodszej jak i z grupy starszej. Wszyscy otrzymali pamiątkowe dyplomy, nagrody książkowe oraz słodycze.

Koncert wszystkim bardzo się podobał. Przy muzyce miło i wesoło płynie czas, zwłaszcza gdy śpiewają tak uzdolnione przedszkolaki. (A.K, K.W)

Fot. Przedszkole Publiczne w Bystrej Podhalańskiej

Z życia Przedszkola Publicznego w Sidzinie

Ratownicy medyczni w przedszkolu w Sidzinie

Przedszkole Publiczne w Sidzinie odwiedzili ratownicy z Pogotowia Ratunkowego. Podczas spotkania dzieci miały okazję dowiedzieć się na czym polega ich praca oraz utrwalić wiadomości na temat bezpieczeństwa i udzielania pierwszej pomocy.

Ratownicy demonstrowali dzieciom w jaki sposób można pomóc ludziom, którzy złamią nogę lub rękę, wytłumaczyli również do czego służy ciśnieniomierz i defibrylator. W sposób praktyczny dzieci nauczyły się również bandażować części ciała. Przedszkolaki dowiedziały się także jak należy zachować się zanim przyjedzie pogotowie ratunkowe, m.in. jak sprawdzać przytomność osoby poszkodowanej oraz w jaki sposób wzywać pomoc.

Dzieci poznały numery telefonów ratunkowych oraz dowiedziały się w jakie informacje podać podczas rozmowy z dyspozytorem (trzeba się przedstawić, powiedzieć ile ma się lat, powiedzieć gdzie się znajduje, co się stało i dlaczego potrzebna jest pomoc).

Zaproszony ratownik w rozmowie z przedszkolakami zwrócił też uwagę, by dzieci właściwie przewożone były podczas podróży samochodem, tzn. zawsze w foteliku i w prawidłowo zapiętych pasach.

Na zakończenie spotkania przedszkolaki zadawały gościom dodatkowe pytania dotyczące m.in. zachowania się podczas skaleczeń, chciały także wiedzieć jaką szkołę należy ukończyć, by móc wykonywać w przyszłości zawód ratownika medycznego.

Dzięki takiej lekcji dzieci przyswoiły wiele cennych informacji, które w przyszłości być może przyczynią się do uratowania komuś życia.(B.M, K.B)

Z odwiedzinami w piekarni...

Dzieci z grupy Rybki i Pszczółki odwiedziły piekarnię „Rogalik” w Sidzinie. Przewodnikiem był właściciel piekarni, pan Jan Jaromin. Każdy przedszkolak mógł stanąć przy ogromnej stolnicy i zrobić wzór dowolnego ciasteczka. Dzieci zapoznały się z różnymi urządzeniami wykorzystywanymi w piekarni do przygotowania ciasta. Przedszkolaki dowiedziały się także jakie urządzenia przydatne są do całego procesu produkcji pieczywa i poznały przeznaczenie sprzętu wykorzystywanego w codziennej pracy piekarni.

Na końcu zwiedzania Pan Jan poczęstował dzieci pysznymi, ciepłymi rogalikami z dżemem.

Odwiedziny w piekarni wzbogaciły dzieci o nowe doświadczenia i zobrazowały proces powstawania pieczywa, które zapewne codziennie znaleźć możemy na naszych stołach. Na zakończenie przedszkolaki podziękowały Panu Janowi za spotkanie i poczęstunek.(B.M,K.B)

Fot. Przedszkole Publiczne w Sidzinie

Czas Majówek

Stowarzyszenie „Tradycja i Natura” kultywuje piękną ludową, polską tradycję śpiewu majówek przy przydrożnych kapliczkach. Członkowie stowarzyszenia już od 10 lat śpiewają je w różnych zakątkach Bystrej

Podhalańskiej jak i w Sidzinie.

W związku z obchodzoną w tym roku setną rocznicą odzyskania niepodległości przez Polskę, Majówki zostały połączone z Mszą Św. w intencji Ojczyzny. Odprawione one zostały w pięknych miejscach: w Bystrej Podhalańskiej w kaplicy Sióstr Sercanek w Domu Rekolekcyjnym „Maksymilianum”, a w Sidzinie w Kaplicy na Wielkiej Polanie. Obydwa uroczyscie celebrowane Msze Św. z kazaniem na temat wolności wprowadzały w podniosły nastrój, a odśpiewane po nich Litanie Loretańskie, pieśni

Maryjne a także te z nutą patriotyzmu oraz Apel Jasnogórski kończyły tradycyjne majówki organizowane przez Stowarzyszenie TiN. (M.B.)

Fot. Jan Motor

Festiwal smaku w Wadowicach

Przedsięwzięcie pn. "Kulinarne Unikaty Chałup - Nowością Inspiracją Atrakcją" - KUCHNIA to współpraca międzyterytorialna 4 LGD tj. LGD "Podbabiogórze", LGD "Wadoviana", LGD "Dolina Soły", LGD "Żywiecki Raj". Zakłada ona podejmowanie przedsięwzięć o charakterze kulinarnym, co przekłada się na promocję, prezentację i degustację potraw regionalnych.

W sobotę 19 maja 2018 w ramach tego projektu, Panie ze Stowarzyszenia Gospodyń Sidzinianki w Sidzinie przygotowały niezwykłą ucztę - stoisko z tradycyjnymi potrawami z naszego regionu. Podniebienia można było uraczyć zupą cebulową z grzankami, kaspustą z kiszka, chlebem ze smalcem, rusockami z masłem lub twarożkiem, kluskami bulatymi, serkami wędzonymi z ziołami i oscypkami. Na stoisku można było także skosztować pysznego jabłeczніка lub sernika.

Na płycie Wadowickiego rynku prezentowane były dania z regionów: Podbabiogórza, Doliny Soły, Żywiecczyny czy okolic Wadowic. Proste potrawy znalazły wielu amatorów szukających smaków dzieciństwa, a także były promocją regionu. (GOKPTiS)

Koło Gospodyń Wiejskich z Bystrej Podhalańskiej w Podegrodziu

Maj jest bogaty w różnego rodzaju imprezy na których pojawiają się nasi reprezentanci. 17 maja 2018 roku Panie z Koła Gospodyń Wiejskich z Bystrej Podhalańskiej w ramach promocji naszej gminy, wystąpiły w 36 Konkursie Muzyk, Instrumentalistów, Śpiewaków Ludowych i Drużbów Weselnych - DRUZBACKA, organizowanym przez Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ wraz z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Podegrodziu. Jest to to najstarszy i o największym zasięgu przegląd w regionie, który od wielu lat cieszy się ogromną popularnością. Jego początki sięgają roku 1980.

Panie przygotowały i przedstawiły przyśpiewki weselne z naszego regionu. Po wstępnych kwalifikacjach zostały zaproszone do udziału w przesłuchaniach. Występ należy zaliczyć do udanych - Panie bezbłędnie wykonały przyśpiewki. Zauważyć trzeba że występowi przed tak

fachowym i wymagającym jury zawsze towarzyszy ogromna trema, mimo to Panie poradziły sobie znakomicie.(GOPTiS)

Fot. Z. Wojdyło

Tadeusz Uczniak

Ludzi e ni epodl egł o ci

ZAPOMNIANY BOHATER Z BYSTREJ PODHALAŃSKIEJ - cz.II

Niedługo przyszło mu cieszyć się wolnością i rodziną. W kampanii wrześniowej 1939 roku wraz 10 p p. (który tworzył w Łowiczu), wchodzącym w skład armii Poznań, został okrążony między Lubartowem, Włodawą i Chełmem, ale wy dostał się z okrążenia niemieckiego i wraz z adiutantem Henrykiem Gallasem [późniejszym dowódcą oddziału partyzanckiego „Harnaś I” stacjonującego chwilowo na Hali Malinowej przyp. T.U] walczył pod Kutnem.

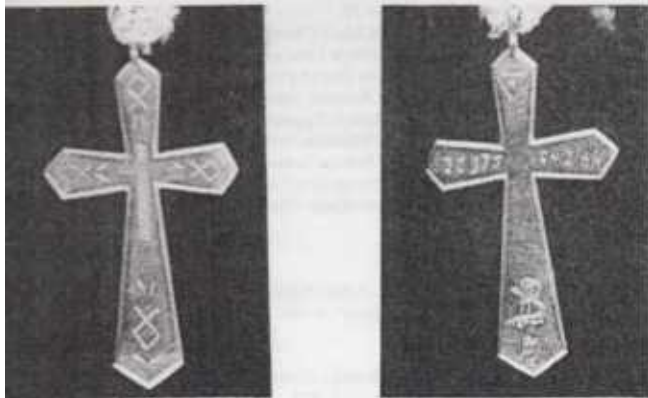
Po utworzeniu przez gen. Kleberga Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie” i zwycięskiej bitwie pod Kockiem, nękany przez wojska niemieckie i sprzysiężone z nimi rosyjskie, uniknął niewoli. Po przedostaniu się w rejon Kielc włączył się w działalność konspiracyjną. Jesienią 1939 roku zorganizował pierwsze struktury Służby Zwycięstwa Polski (później przekształcone w Związek Walki Zbrojnej i Armię Krajową). Został pierwszym komendantem Inspektoratu Rejonowego w Kielcach, wkrótce zastępcą komendanta Okręgu Radomsko-Kieleckiego ZWZ (a faktycznie on kierował tym okręgiem). Od marca 1940 roku do 10 marca 1941 roku pełnił funkcję szefa Inspektoratu Rejonowego ZWZ w Krakowie, podlegając ówczesnemu komendantowi obszaru Krakowsko-Śląskiego ZWZ gen. Brygady (później dywizji) Tadeuszowi Komorowskiemu-Bor (późniejszemu dowódcy AK).

We wrześniu 1941 roku został skierowany na stanowisko p o Komendanta Okręgu Polesie. Wraz z 70 oficerami przystąpił do tworzenia od nowa struktur ZWZ, w tym specjalnej jednostki AK „Wachlarz” do prowadzenia wywiadu i dywersji na tyłach frontu wschodniego.

Jednostka ta podlegała bezpośrednio Komendzie Głównej AK. Struktury ZWZ na tym terenie zostały całkowicie zlikwidowane, a ludność deportowana przez NKWD w głąb Rosji. Aby uniknąć aresztowań, w maju 1943 roku wraz z grupą oficerów Okręgu Polesie, został przekazany do dyspozycji komendanta Okręgu Krakowskiego AK jako rezerwa kadrowa. Wkrótce został mianowany komendantem Inspektoratu Krakowskiego AK. W październiku 1944 roku, po pacyfikacji Malinów w Sidzinie przeprowadzał inspekcje oddziałów partyzanckich działających w paśmie Policy, kwaterował na plebanii w Osielcu. Używał wówczas pseudonimu „Turnia-Bystrzański”². Używał również pseudonimów: Adam, Turnia, Bystrzański, Andrzej, Ordyński, Bolesław Limanowski (pod tym imieniem i nazwiskiem był zarejestrowany w obozie w KL Auschwitz).

18 maja 1943 roku przypadkowo podczas łapanki w Krakowie w kawiarni „Kropaczkowa” na ul. Karmelickiej, żandarmi znaleźli u niego podwójne kenkarty, które chwilę wcześniej odebrał od kpt. Gallasa pseudonim „Hańcza,” na fikcyjne nazwisko Bolesław Limanowski zatrudniony w administracji GG jako urzędnik. Kawałki poprzedniej kenkarty dostały się w ręce Gestapo, został aresztowany i osadzony w więzieniu na Montelupich. Wkrótce, za pośrednictwem żony prof. Zenona Klemensiewicza, która przesłała mu do więzienia paczkę żywnościową a w niej gryps a także za pośrednictwem wolontariuszek z Rady Głównej Opiekuńczej, został nawiązany kontakt AK z więźniem w celu zorganizowania ucieczki lub odbicia. Niestety 20

² Harnasiowskie drogi. Wspomnienia partyzantów. Wydawnictwo „Aztek”. Bielsko-Biała 2002. s. 37

Krzyżyk z chleba- pamiątka obozowa od współwięźnia, francuskiego księdza

lipca 1943 roku został deportowany do KL Auschwitz. W obozie otrzymał numer 130377. Fikcyjny zawód rzeźbiarz na starej kenkarcie omal nie przyczynił się do jego dekonspiracji. Jeden z oficerów SS zażyczył sobie by Faix, jako rzeźbiarz, opracował mu nagrobek dla żony, która zginęła podczas nalotów alianckich. Z opresji wybawił go współwięzień, znany artysta-rzeźbiarz prof. Xawery Dunikowski (więzień nr 774). Inny zaprzyjaźniony więzień, pewien francuski ksiądz, wykonał dla niego nielegalnie kilka krzyżyków z inicjałami B. L. (Bolesław Limanowski) i różaniec z chleba. Były to pamiątki z obozu, które zabrał ze sobą podczas ucieczki.

W obozie działał w konspiracji wojskowej AK Okręg Krakowski, którym kierował płk Józef Spychalski ps. „Ścibor”, „Luty” [brat marszałka Ludowego Wojska Polskiego Mariana Spychalskiego, zamordowany w obozie]. Pułkownik Józef Spychalski przygotował mu ucieczkę z obozu. Dwukrotnie podejmowane próby ucieczki się nie powiodły, dopiero trzecia ucieczka w dniu 6 lipca 1944 roku doszła do skutku. Z pomocą działaczy ruchu oporu z Batalionów Chłopskich ze Stryszowa, przedostał się na teren Generalnej Gubernii. W Skawcach, od dawnego ordynansa Gallasa, otrzymał nowe fałszywe dokumenty. Ze Skawiec 15 lipca 1944 roku pojechał do Krakowa, tu poddał się zabiegowi usunięcia z ręki numeru obozowego. Po zameldowaniu się w Komendzie Krakowskiego AK otrzymał przydział do utworzonej, w związku z akcją „Burza”, Grupy Operacyjnej AK „Śląsk Cieszyński” pod dowództwem gen. brygady (później dywizji) Brunona Edwarda Olbrychta ps. „Olza”. Grupa ta działała w rejonie Pogórza Wielickiego, Beskidu Makowskiego, Małego i w Paśmie Policy, [działały tu terenowe oddziały partyzanckie „Chełm”, „Harnasie”, „Huta- Podgórze” przyp. T.U]. F. Faix pełnił funkcję zastępcy dowódcy Grupy Operacyjnej AK „Śląsk Cieszyński” i dowódcy 3 Pułku Strzelców Podhalańskich AK. Pułk działał w rejonie Brzeźnica-Jordanów. W dniu 27 września 1944 roku w Klasztorze oo. Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej został aresztowany gen. Olbrycht. Na rozkaz F. Faixa, został odbity z aresztu żandarmerii przez żołnierzy 12 pp AK. Jesienią 1944 roku

został awansowany na pułkownika. Za ucieczkę z obozu odznaczono go Krzyżem Orderu Virtuti Militari IV klasy, za zasługi w walce z wrogiem dwukrotnie odznaczony był Krzyżem Walecznych.

Rozkazem gen. bryg. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka” z dnia 19 stycznia 1945 roku zostaje rozwiązana Armia Krajowa oraz Delegatura Sił Zbrojnych na Kraj, a w jej miejsce utworzono organizację „NIE” (niepodległość) do walki z nowym okupantem jakim okazał się Związek Radziecki. Gen. Brunon Olbrycht ujawnił się i wstąpił do Ludowego Wojska Polskiego, został awansowany do stopnia gen. dywizji i pełnił funkcję dowódcy Okręgu Warszawskiego, zwalczając tak zwane „reakcyjne podziemie”, jakie stanowili niedawni jego towarzysze broni z AK.

F. Faix przejął obowiązki dowódcy GO „Śląsk Cieszyński”, utworzył organizację wojskową pod nazwą „Turnia” oraz współtworzył, w kwietniu 1945 roku, Delegaturę Sił Zbrojnych na Kraj, której komendantem został płk Rzepecki. Doszło do nieporozumień i sprzeczek w wyniku czego F. Faixowi zabroniono prowadzenia wszelkich form oporu zbrojnego i przejście do walki politycznej, którą miało prowadzić konspiracyjne Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość.

Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej w dniu 2 sierpnia 1945 roku ogłosił amnestię dla pozostających w podziemiu żołnierzy AK, BCH, NSZ i innych organizacji zbrojnych. F. Faix po zasięgnięciu opinii metropolity krakowskiego, kardynała Adama księcia Sapiehy, podjął rozmowy z Wojewódzkim Urzędem Bezpieczeństwa Publicznego i Wojewódzką Radą Narodową w Krakowie oraz z dowództwem Okręgu Krakowskiego LWP (Ludowego Wojska Polskiego) w sprawie ujawnienia całego Obszaru Południowego AK i gwarancji bezpieczeństwa dla ujawniających się. Po uzyskaniu gwarancji dotrzymania zobowiązań, 19 września 1945 roku wystąpił z apelem o ujawnienie się podległych mu żołnierzy. Został mianowany wiceprzewodniczącym Komisji Likwidacyjnej Okręgu Krakowskiego AK. 14 października 1945 r. spotykał się z prezydentem Bolesławem Bierutem w sprawie zwolnienia z więzień żołnierzy AK oraz umożliwienia powrotu do kraju osób deportowanych do ZSRR. W październiku 1945 r. został członkiem Zarządu Wojewódzkiego Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację w Krakowie. Spośród ujawniających się około 42 tysięcy żołnierzy, wkrótce trafia bardzo wielu do więzień, los taki spotyka również płk Faixa.

W listopadzie 1945 roku F. Faix zgłosił się do służby wojskowej w Ludowym Wojsku Polskim, lecz jego podanie zostało odrzucone i w grudniu 1945 roku został przeniesiony do rezerwy w stopniu pułkownika. Od 1945 roku pracował jako handlowiec w Inwalidzkiej Spółdzielni Handlowo- Przemysłowej w Katowicach. Wraz z rodziną

osiedlił się we Wrocławiu, gdzie od stycznia 1946 roku podjął pracę na stanowisku dyrektora Oddziału Wojewódzkiego Inwalidzkiej Spółdzielni Handlowo-Przemysłowej. Wskutek doniesienia przez dwóch podwładnych ze spółdzielni inwalidzkiej, w dniu 8 sierpnia 1948 roku został bezpodstawnie aresztowany przez Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego we Wrocławiu i przebywał do dnia 25 września 1949 roku w więzieniu Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego przy Rakowickiej w Warszawie. W więzieniu został poddany torturom i poniżaniu. Po zwolnieniu powrócił do rodziny we Wrocławiu. Podjął pracę jako starszy referent planowania w Miejskim Handlu Detalicznym Artykułów Przemysłowych.

Na początku września 1952 roku wyjechał do sanatorium w Świeradowie Zdroju. Trzeciego dnia pobytu został uprowadzony i wszelki ślad po nim zaginął. Interwencja żony w Ministerstwie Bezpieczeństwa Publicznego i u Bolesława Bieruta ujawniła, że przebywa w więzieniu na Rakowickiej. W więzieniu poddany był ponownie torturom oraz faszeryowaniu różnego rodzaju zastrzykami. Wypuszczony z więzienia na początku marca 1953 roku jako wrak człowieka, ma sparaliżowaną rękę, żółtaczkę, kamienie na woreczku żółciowym, po usunięciu których umiera w wieku 57 lat, w dniu 27 kwietnia 1953 roku. Lekarzom zabroniono ujawnienia prawdziwej przyczyny śmierci, w akcie zgonu napisano, że przyczyną śmierci była niewydolność układu krążenia. O swych przeżyciach więziennych nie chciał z nikim rozmawiać. Szykany ze strony ówczesnych władz nie ustały nawet po

Franciszek Faix na przechadzce

jego śmierci. Żona chcąc pochować męża na cmentarzu w Kielcach, zwróciła się z prośbą o pozwolenie, którego jej odmówiono. Dopiero łapówka w wysokości 2 tys. zł wręczona jednemu z pracowników UB poskutkowało.

Bezkompromisowy i do końca wierny Polsce, z bystrzańskimi korzeniami, został pochowany na cmentarzu kieleckim w grobowcu obok rodziców i siostry żony i tak jak sobie ówczesna władza życzyła

zapomniany przez rodaków.

Działając w ruchu oporu w czasie II wojny światowej używał następujących pseudonimów: „Adam”, „Turnia”, „Bystrzański”, „Andrzej”, „Ordyński”. W obozie w Oświęcimiu: Bolesław Limanowski. Od 18.03.1948 Franciszek Bolesław Faix

Opracowano na podstawie artykułu Bohdana Piętki- Zapomniany Bohater- pułkownik Franciszek Faix- Limanowski (1896- 1953) „Zeszyty Historyczne” nr 7 (Stowarzyszenie Żołnierzy Armii Krajowej), Kraków 2005, s. 41-68. oraz własnych zbiorów.

KONKURS na wianek z ostatniego nieszporu

07 VI (czwartek) po Mszy Św.
kończącej Oktawę Bożego Ciała

*Wianki oceniane będą pod względem
zgodności z tradycją, staranności
wykonania oraz nakładu pracy.*

SKŁADANIE WIANKÓW:

- = Biblioteka Publiczna w Bystrej Podh.
- = Remiza OSP w Sidzinie

**ROZSTRZYGNIECIE KONKURSU:
8 czerwca 2018r. o GODZ. 12:00
W MIEJSCACH SKŁADANIA**

**ZAPRASZA: Skansen w Sidzinie
- Muzeum Kultury Ludowej**

SIDZINA
7 LIPCA 2018

Święto Drzewa

START: godzina 14:00

FORMULA TRAKTOR_{PL}
WIELKOPOLSKA WYSTAWA TRAKTORÓW

1

**Eliminacje Ogólnopolskie - II Edycja Podhalańska Sidzina
- wyścigi traktorów**

2

**konkurs
DRWALI I PILARZY**

3

POKAZY STRONGMANÓW

UCZESTNIKÓW KONKURSÓW PROSIMY O WCZEŚNIEJSZE ZAPISY!

Organizator:

Gminny Ośrodek Kultury Promocji Turystyki
i Sportu Bystra-Sidzina w Sidzinie

* REGULAMIN TRAKTORIADY znajduje się na stronie internetowej Organizatora

Partnerzy:

Wydawca:
Gmina Bystra-Sidzina
34-235 Bystra Podhalańska 373
Redagują: pracownicy Urzędu Gminy Bystra-Sidzina i jednostek organizacyjnych
Red. Nacz.: Barbara Dudek,
Zast. Red. Nacz.: Anna Nieużytek,
promocja@bystra-sidzina.pl